

ŚLĄSKO-DĄBROWSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI

NR 9

KATOWICE, DNIA 30 MARCA

1946

Poz.	TREŚĆ:	Str.
	Dział Urzędowy:	
	Ustawy:	
122.	—z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej	106
123.	—z dnia 3 stycznia 1946 r. o zakładaniu nowych przedsiębiorstw o popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu	108
	Dekrety:	
124.	—z dnia 24 sierpnia 1945 r. o dalszym przedłużeniu moratorium lokalowego dla spółdzielni	108
125.	—z dnia 8 stycznia 1946 r. o utworzeniu i zakresie działania Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego	109
126.	—z dnia 8 stycznia 1946 r. o zmianie prawa górniczego	109
127.	—z dnia 8 stycznia 1946 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego „Państwowe Zakłady i Warsztaty Samochodowe”	109
128.	—z dnia 8 stycznia 1946 r. o zmianie i uzupełnieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym	109
129.	—z dnia 8 stycznia 1946 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych	112
130.	—z dnia 8 stycznia 1946 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa pracy na cały obszar Państwa Polskiego	112
131.	—z dnia 16 stycznia 1946 r. o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego „Państwowa Komunikacja Samochodowa”	114
132.	—z dnia 22 stycznia 1946 r. o zawieszeniu biegu przedawnienia i przedłużeniu terminów prawa wekslowego i czekowego	115
133.	—z dnia 22 stycznia 1946 r. o wyjątkowym dopuszczaniu do obejmowania stanowisk sędziowskich, prokuratorskich i notarialnych oraz do wpisywania na listę adwokatów	115
	Uchwała Rady Ministrów:	
134.	—z dnia 6 grudnia 1945 r. o likwidacji przedsiębiorstwa „Śląski Zakład Kredytowy Spółka Akcyjna” w Bielsku	115
	Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej:	
135.	—z dnia 20 listopada 1945 r. w sprawie przedstawienia kandydatów na ławników okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych	115
	Zarządzenie Ministra Skarbu:	
136.	—z dnia 31 grudnia 1945 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. o amnestii	116
	Instrukcja Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej:	
137.	—z dnia 5 grudnia 1945 r. w sprawie udziału przedstawicieli Rad Zakładowych w zarządach instytucji kredytowych pozostających pod zarządem państwowym lub samorządowym	116
	Obwieszczenie Ministra Skarbu:	
138.	—z dnia 10 grudnia 1945 r. ustalające dalszą listę przedsiębiorstw bankowych uprawnionych do handlu zagranicznymi środkami płatniczymi	116
	Pisma Okólne Wojewody Śląsko-Dąbrowskiego:	
139.	—z dnia 23 lutego 1946 r. w sprawie opłaty za mieszkania prywatne w budynkach państwowych oraz za mieszkania prywatne w budynkach przez Skarb Państwa wynajmowanych	117
140.	—z dnia 27 lutego 1946 r. w sprawie zwalczania szkodnictwa leśnego	117
141.	—z dnia 15 marca 1946 r. w sprawie opieki nad zabytkami przyrody	118
142.	—z dnia 14 lutego 1946 r. w sprawie przekraczania granicy Państwa	118
143.	—z dnia 1 marca 1946 r. w sprawie nabycia obywatelstwa polskiego przez służbę wojskową polską	119
144.	—Obwieszczenie Izby Skarbowej w Katowicach w sprawie cen kart rejestracyjnych na rok 1946	119
	Dział Nieurzędowy:	
	Komunikaty — Przetargi — Obwieszczenia sądowe — Zgubione dokumenty	120

DZIAŁ URZĘDOWY

122

USTAWA

z dnia 3 stycznia 1946 r.

o przejściu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej.

(Przedruk z Dz.U.R.P. Nr 3, poz. 17 z dnia 5 lutego 1945 r.)

Art. 1. Dla planowego odbudowania gospodarki narodowej, zapewnienia Państwu suwerenności gospodarczej i podniesienia ogólnego dobrobytu przejmuję Państwo na własność przedsiębiorstwa na zasadach niniejszej ustawy.

Art. 2. 1. Bez odszkodowania przechodzą na własność Państwa przedsiębiorstwa: przemysłowe, górnicze, komunikacyjne, bankowe, ubezpieczeniowe oraz handlowe:

- a) Rzeszy Niemieckiej i byłego Wolnego Miasta Gdańska,
- b) obywateli Rzeszy Niemieckiej i byłego Wolnego Miasta Gdańska z wyjątkiem osób narodowości polskiej lub innej przez Niemców prześladowanej,
- c) niemieckich i gdańskich osób prawnych z wyłączeniem osób prawnych prawa publicznego,
- d) spółek kontrolowanych przez obywateli niemieckich lub gdańskich albo przez administrację niemiecką lub gdańską,
- e) osób, które zbiegły do nieprzyjaciela.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali w rozporządzeniu, jakie osoby i spółki oraz w jakim trybie będą uznane za podlegające przepisowi ust. 1. lit. b), c), d), e).

3. Przedsiębiorstwa niemieckich i gdańskich osób prawnych prawa publicznego (ust. 1. lit. c) przechodzą na własność odpowiednich polskich osób prawnych. W braku takich osób lub w razie zbiegu zainteresowań kilku osób prawnych, uchwała Rady Ministrów oznaczy osobę prawną, na własność której ma przejść przedsiębiorstwo.

4. Z mocy przepisu niniejszego artykułu nie przechodzi na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstwo, określone w ust. 1:

- a) które zostało zajęte lub skonfiskowane przez b. władze okupacyjne, chyba że stanowiło ono przedtem własność Skarbu Państwa lub wspomnianych osób prawnych albo zajęcie lub konfiskata dotyczy przedsiębiorstwa osób lub spółek, wskazanych w ust. 1 i 3,
- b) którego wyzbycie się na rzecz osób i spółek, wymienionych w ust. 1 i 3 nastąpiło po dniu 1 września 1939 r. pod wpływem groźby, uprawniającej właściciela zbywającego przedsiębiorstwo do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli.

5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi tryb ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych), w rejestrach handlowych i innych rejestrach publicznych przejścia na własność Państwa lub osób prawnych prawa publicznego przedsiębiorstw, nieruchomości do nich należących oraz praw na ich rzecz zahipotekowanych.

6. Nieważne są wszelkie czynności lub akty prawne, zdziałane po dniu 1 września 1939 r. co do przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 1, celem zapobieżenia ich przejściu na własność Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego.

7. O przejściu przedsiębiorstwa na własność Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego (ust. 3 zd. 1) orzeka właściwy ze względu na rodzaj przedsiębiorstwa minister, którego orzeczenie jest ostateczne i nie ulega zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Rozporządzenie Rady Ministrów określi tryb postępowania, w którym nastąpi przejście przedsiębiorstwa na własność Państwa.

Art. 3. 1. Za odszkodowaniem przejmuje Państwo na własność:

A. Przedsiębiorstwa górnicze i przemysłowe w następujących gałęziach gospodarki narodowej:

- 1) kopalnie oraz nadania górnicze, podlegające przepisom prawa górniczego,

- 2) przemysł naftowy i gazu ziemnego z kopalniami, rafineriami, gazoliniami i innymi zakładami przetwórczymi, gazociągami oraz przemysł paliw syntetycznych,
- 3) przedsiębiorstwa, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania energii elektrycznej w celu zarobkowego zbytu albo w celu zasilania publicznych środków komunikacji, korzystających z prądu silnego,
- 4) przedsiębiorstwa, służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania gazu dla celów przemysłowych i domowych,
- 5) zakłady wodociągowe, obejmujące więcej, aniżeli teren jednej gminy (okręgowe zakłady wodociągowe),
- 6) luty żelaza oraz luty metali kolorowych,
- 7) przedsiębiorstwa przemysłu zbrojeniowego, lotniczego oraz materiałów wybuchowych,
- 8) koksownie,
- 9) cukrownie i rafinerie cukru,
- 10) gorzelnie przemysłowe, destylarnie, rafinerie spirytusu oraz fabryki wódek,
- 11) browary o zdolności produkcyjnej powyżej 15.000 hl. rocznie,
- 12) fabryki drożdży,
- 13) młyny zbożowe o zdolności przemiałowej powyżej 15 ton zboża na dobę, obliczonej na podstawie długości walców lub powierzchni kamieni młyńskich.
- 14) olejarnie o zdolności produkcyjnej powyżej 500 ton rocznie oraz wszelkie rafinerie tłuszczów jadalnych.
- 15) chłodnie składowe.
- 16) wielki i średni przemysł włókienniczy.
- 17) przemysł poligraficzny i drukarnie.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi co do przedsiębiorstw, wymienionych w pkt 16 i 17, które kategorie z nich przechodzą na własność Państwa, a co do drukarni, które z nich mają być przekazane na własność organizacjom politycznym lub społecznym, stowarzyszeniom lub spółdzielniom.

B. Przedsiębiorstwa przemysłowe nie wymienione pod A, jeżeli zdolne są zatrudnić przy produkcji na jedną zmianę, więcej, niż 50 pracowników. —

Spod działania tego przepisu wyłącza się przedsiębiorstwa robót budowlanych oraz instalacyjnych bez względu na ilość pracowników, którą zdolne są zatrudnić. Rozporządzenie Rady Ministrów może podwyższyć doin granicę 50-ciu pracowników w przemysle wyrobów niepowowszechnego użytku, bądź mało zmechanizowanym, bądź o charakterze pionierskim lub sezonowym.

- C. 1) Przedsiębiorstwa komunikacyjne (kolei żelaznych normalnych i wąskotorowych, kolei elektrycznych, komunikacji powietrznej),
- 2) przedsiębiorstwa telekomunikacyjne (telefoniczne, telegraficzne, radiowe).

2. Przejęciu przez Państwo na własność nie podlegają przedsiębiorstwa, wymienione w ust. 1, jeżeli stanowią własność związków samorządowych, międzykomunalnych, spółdzielni albo związków spółdzielni. Jeżeli własność wymienionych związków lub spółdzielni dotyczy tylko części przedsiębiorstwa lub tylko części udziału majątkowego w nim, natenczas przejściu na własność przez Państwo podlega tylko pozostała część.

3. Uchwała Rady Ministrów, powzięta na wniosek zainteresowanego ministra, może wyłączyć spod działania przepisu ust. 1 poszczególne przedsiębiorstwa albo ich kategorie lub grupy.

4. Poszczególne przedsiębiorstwa, istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a nie podpadające pod przepis ust. 1, mogą być przejęte na własność przez Państwo na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek zainteresowanego ministra, jeśli posiadają one faktyczną wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej; w tym samym trybie może nastąpić przejście na własność przez Państwo przedsiębiorstw bankowych oraz szczególnych urzędzeń magazynowych, składowych lub przeładunkowych, zwłaszcza w portach lub przy drogach kolejowych i wodnych.

5. Przepis art. 2 ust. 7 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw przejętych na zasadzie niniejszego artykułu.

6. Orzeczenie o przejęciu przez Państwo na własność w trybie niniejszego artykułu może nastąpić tylko do dnia 31 grudnia 1946 r.

Art. 4. Założenie nowych przedsiębiorstw w galeziach przemysłu i komunikacji, objętych przepisami art. 3 ust. 1 lit. A i C, wymaga uprzedniego uzyskania koncesji, udzielonej przez właściwego ministra w porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania.

Art. 5. 1. Państwo może przedsiębiorstwa przejęte na własność prowadzić we własnym zarządzie albo przekazywać je samorządowi terytorialnemu lub spółdzielniom albo ich związkom na zasadzie uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek właściwego ministra lub komitetu, powołanego w trybie ust. 2 niniejszego artykułu. Przedsiębiorstwa z zakresu art. 3 ust. 1 A pkt 9)–15) przekazuje Państwo samorządowi terytorialnemu lub spółdzielniom albo ich związkom uchwałą Rady Ministrów, powziętą na wniosek właściwego ministra lub komitetu powołanego w trybie ust. 2 niniejszego artykułu.

2. Uchwała Rady Ministrów powoła komitet złożony z przedstawicieli Ministerstwa Skarbu, Ministerstwa Przemysłu, Ministerstwa Administracji Publicznej, Ministerstwa Apropozycji i Handlu, Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Centralnego Urzędu Planowania oraz przedstawicieli: spółdzielczości, Związku Samopomocy Chłopskiej, związków zawodowych i samorządu terytorialnego. Zadaniem komitetu będzie przedstawianie Radzie Ministrów wniosków w przedmiocie przekazywania przedsiębiorstw upaństwowionych organizacji spółdzielczym i samorządowi terytorialnemu.

3. Rada Ministrów przekaze w pierwszym rzędzie na wniosek właściwego ministra lub wymienionego wyżej komitetu spółdzielniom lub ich związkom przedsiębiorstwa przemysłowe, które:

- oparte są wyłącznie lub głównie o miejscowy surowiec i produkują głównie dla potrzeb lokalnych,
- dotyczą lokalnego interesu producentów surowca lub konsumentów,
- są integralnie związane z funkcjami gospodarczymi, spełnianymi wyłącznie lub głównie przez spółdzielczość.

4. Rada Ministrów we wszystkich innych przypadkach przyjmie pod uwagę istotne interesy spółdzielczości zarówno konsumentów, jak i producentów.

Art. 6. 1. Przedsiębiorstwa przejęte na zasadzie przepisu art. 2 lub art. 3 przechodzą na rzecz Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego w całości wraz z nieruchomością i ruchomym majątkiem i wszelkimi prawami (prawo do firmy, patenty, licencje, znaki towarowe, użytkowe itp.), wolne jednak od obciążeń i zobowiązań z wyjątkiem zobowiązań o charakterze publiczno-prawnym, zobowiązań na rzecz polskich osób prawnych prawa publicznego, zobowiązań na rzecz osób prawnych, stanowiących własność polskich osób prawnych prawa publicznego, służebności gruntowych oraz zobowiązań, mających swe źródło w stosunku najmu pracy lub odpowiedzialności za czyny niedozwolone.

2. Do odszkodowania za obciążenia i zobowiązania, które z mocy przepisu ust. 1 nie podlegają przejęciu stosuje się odpowiednio przepis art. 7.

3. Obciążenia i zobowiązania, które w chwili ich powstania były gospodarczo nieuzasadnione, ulegają umorzeniu w całości lub w części względem Państwa lub polskiej osoby prawnej prawa publicznego.

4. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali zasady i tryb postępowania w sprawach oznaczonych w przepisie ust. 3.

5. Przepis art. 2 ust. 5 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw przejętych na zasadzie przepisu art. 3.

Art. 7. 1. Za przedsiębiorstwo przejęte przez Państwo na własność (art. 3) otrzyma jego właściciel od Skarbu Państwa odszkodowanie w terminie jednego roku, licząc od dnia doręczenia mu zawiadomienia w przedmiocie prawomocnego ustalenia wysokości przypadającego odszkodowania.

2. Odszkodowanie to będzie w zasadzie wypłacane w papierach wartościowych, zaś w wyjątkowych gospodarzo uzasadnionych przypadkach może być wypłacane również w gotówce lub innych wartościach.

3. Wysokość należnego odszkodowania będą ustalały specjalne komisje. W postępowaniu przed tymi komisjami będą miały prawo uczestniczyć osoby zainteresowane. W razie potrzeby, a w każdym razie na żądanie osób zainteresowanych, komisja powoła odpowiednich biegłych.

4. Skład komisji, sposób powoływania jej członków, liczbę członków konieczną do ważności uchwał, tryb postępowania komisji oraz odwoływania się od jej orzeczeń określi rozporządzenie Rady Ministrów.

5. Przy ustalaniu odszkodowania należy uwzględnić:

- ogólne obniżenie wartości majątku narodowego,
- czystą wartość majątku przedsiębiorstwa w dniu przejęcia go przez Państwo,
- obniżenie wartości przedsiębiorstwa na skutek strat wojennych oraz strat, poniesionych w związku z wojną i okupacją przez przedsiębiorstwo w okresie od dnia 1 września 1939 r. do chwili przejęcia przedsiębiorstwa przez Państwo,
- wysokość nakładów, dokonanych po dniu 1 września 1939 r.,
- szczególne okoliczności wpływające na wartość przedsiębiorstwa (czas trwania koncesji, licencje itp.).

6. Rozporządzenie Rady Ministrów ustali szczegółowe zasady obliczania odszkodowania, uwzględniania okoliczności wymienionych w ust. 5 oraz sposób wypłacania odszkodowania (ust. 2) i tryb amortyzacji papierów wartościowych.

Art. 8. Przedsiębiorstwa, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy znajdują się pod zarządem państwowym, a nie podlegają przejęciu na własność przez Państwo w myśl przepisów niniejszej ustawy, będą najdalej do dnia 31 grudnia 1946 r. zwolnione od zarządu państwowego, a ich posiadanie przywrócone osobom, uprawnionym w trybie przewidzianym przez obowiązujące przepisy.

Art. 9. 1. Kto usuwa, ukrywa lub uszkadza majątek, podlegający przejęciu przez Państwo (art. 2 i 3) albo przedsiębiorze inne czynności w celu udaremnienia przejęcia majątku przez Państwo, podlega karze więzienia do lat 5-ciu i grzywnie do 10.000.000 zł albo jednej z tych kar.

2. Ponadto sąd orzeknie konfiskatę przedmiotu przestępstwa.

Art. 10. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Prezesowi Rady Ministrów i właściwym ministrom.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
Minister Obrony Narodowej:

Michał Żymierski, Marszałek Polski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

Minister Administracji Publicznej: Władysław Kiernik

Minister Spraw Zagranicznych: Wincenty Rzymowski

Minister Sprawiedliwości: Henryk Świątkowski

wz. Minister Oświaty: Bronisław Biedowicz

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Stanisław Mikotajczyk

Minister Przemysłu: Hilary Minc

Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego:

Stefan Jedrychowski

Minister Komunikacji: Jan Rabanowski

Minister Zdrowia: Franciszek Litwin

Minister Informacji i Propagandy: Stefan Matuszewski

wz. Minister Kultury i Sztuki: Leon Kruczkowski

Minister Leśnictwa: Stanisław Tkaczow

Minister Apropozycji i Handlu: Jerzy Sztachelski

Minister Odbudowy: Michał Kaczorowski

wz. Minister Pracy i Opieki Społecznej:

Edmund Giebartowski

Minister Poczty i Telegrafów: Tadeusz Kapeliński

Minister Ziemi Odzyskanych: Władysław Gomułka

123

USTAWA

z dnia 3 stycznia 1946 r.

o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 18, z dnia 5 lutego 1946 r.)

Art. 1. Przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, nie objęte postanowieniami ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. o przejściu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 17), stanowią nienaruszalną własność prywatną; właściciele tych przedsiębiorstw mają prawo rozporządzenia nimi w ramach obowiązujących przepisów. Do tych przedsiębiorstw stosuje się przepisy art. 2 ust. 4 i 5.

Art. 2. 1. Każdy ma prawo założenia nowego przedsiębiorstwa przemysłowego lub handlowego pod warunkiem dopełnienia wymogów ustawowych.

2. Kto zakłada nowe przedsiębiorstwo przemysłowe lub handlowe może bezpośrednio lub za pośrednictwem właściciwych zrzeszeń gospodarczych żądać od władzy przemysłowej II instancji stwierdzenia, że zakładane przez niego przedsiębiorstwo nie należy do kategorii przedsiębiorstw podlegających przejściu przez Państwo albo wymagających koncesyj przewidzianych w przepisie art. 4 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 17).

3. Żądane zaświadczenie wyda władza przemysłowa w ciągu 2 tygodni od dnia złożenia wniosku, jeżeli treść wniosku uzasadnia, że zakładane przedsiębiorstwo nie należy do kategorii przedsiębiorstw, objętych art. 3 ust. 1 lit. A i C powołanej ustawy.

4. Nowopowstałe przedsiębiorstwa nie podlegają przejściu na własność przez Państwo, chociażby zdolne były zatrudnić przy produkcji na jedną zmianę więcej niż 50 pracowników. Do przedsiębiorstw tych stosuje się art. 1 niniejszej ustawy.

5. Rozporządzenie Rady Ministrów może uzależnić prowadzenie pewnych rodzajów oraz kategorii przedsiębiorstw od uzyskania koncesji.

Art. 3. Państwo zapewni właścicielom przedsiębiorstw, objętych przepisami niniejszej ustawy, swobodę ich rozwoju oraz poparcie ich działalności gospodarczej w ramach ogólnopolskiego planu gospodarczego.

Art. 4. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom Przemysłu oraz Apropowizacji i Handlu.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski

Minister Apropowizacji i Handlu: Jerzy Sztachelski

Minister Przemysłu: Hilary Minc

124

DEKRET

z dnia 24 sierpnia 1945 r.

o dalszym przedłużeniu moratorium lokalowego dla spółdzielni.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 40 z dnia 6 października 1945 r. poz. 222, z uwzględnieniem sprostowania z Dz. U. R. P. Nr 58, z dnia 28 grudnia poz. 339, pkt. 2).

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza co następuje:

Art. 1. Termin wstrzymania z mocy samego prawa wykonania orzeczonych eksmisyj spółdzielni z lokali handlowych i przemysłowych, ustalony dekretem z dnia 6 lutego 1945 r. o moratorium lokalowym dla spółdzielni (Dz. U. R. P. Nr 6, poz. 21), a przedłużony dekretem z dnia 7 maja 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 99), przedłuża się do dnia 30 czerwca 1946 r.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski

Minister Sprawiedliwości: Henryk Świątkowski

125

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o utworzeniu i zakresie działania Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 2 poz. 13 z dnia 29 stycznia 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

Art. 2. Do zakresu działania Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego należą:

- 1) polityka i administracja:
  - a) żegluga morskiej i portów,
  - b) rybołówstwa na wodach morskich i terytorialnych,
  - c) obrotu towarowego z zagranicą;
- 2) sprawy rozwoju i budowy floty handlowej i przemysłu okrętowego;
- 3) sprawy budowy, utrzymania, eksploatacji i administracji portów i przystani morskich, urządzeń portowych nadbrzeża morskiego, zakładów przemysłowych, związanych bezpośrednio z żeglugą morską, oraz organizacja przeładunku portowego;
- 4) nadzór nad działalnością przedsiębiorstw żeglugowych, portowych i połowów morskich;
- 5) organizacja służby marynarskiej, bezpieczeństwa żeglugi oraz morskiego szkolnictwa zawodowego;
- 6) organizacja i administracja rybnego przemysłu przetwórczego i zakładów przemysłowych, związanych bezpośrednio z rybołówstwem morskim, ochrona rybołówstwa na wodach terytorialnych oraz sprawa badań rybackich;
- 7) sprawy opłat portowych;
- 8) prowadzenie rokowań przy zawieraniu wszelkich umów handlowych i morskich między Polską i zagranicą oraz nadzór nad ich wykonaniem w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i przy współdziałaniu innych zainteresowanych Ministrów;
- 9) regulowanie obrotu towarowo-płatniczego między Polską a zagranicą w porozumieniu z Ministrem Skarbu;
- 10) wyznaczanie radców handlowych, attaché handlowych i attaché morskich, powoływanie i wysyłanie za granicę misyj w sprawach żeglugi i handlu zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych;
- 11) sprawowanie nadzoru na wszelkimi organizacjami i przedsiębiorstwami handlu zagranicznego;
- 12) współdziałanie z Ministrem Skarbu w zakresie polityki i organizacji cel.

Art. 3. Zakres działania poszczególnych Ministerstw, ustalony przepisami prawnymi, w sprawach objętych art. 2, przechodzi na Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

Art. 4. Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego w zakresie właściwych działów Ministerstwa utworzy w miarę potrzeby w drodze rozporządzenia władze I i II instancji.

Art. 5. Właściwość i zakres działania władz podległych Ministerstwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego określają przepisy szczególne.

Dla wykonania zadań o charakterze szczególnym Minister Żeglugi i Handlu Zagranicznego w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami może powołać organy specjalne.

Art. 6. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Żeglugi i Handlu Zagranicznego w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami.

Art. 7. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 28. czerwca 1945 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
Min. Żeglugi i Handlu Zagr.: Stefan Jędrzychowski

126

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o zmianie prawa górniczego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 15, z dnia 29 stycznia 1945 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W art. 1 ust. (1) prawa górniczego (Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr 85, poz. 654), w brzmieniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 listopada 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 627), dodaje się nowy pkt 3) w brzmieniu:

„3) na całym obszarze Państwa: a) glinki, o ile nadają się do wyrobów ogniotrwałych, kwasoodpornych i ceramicznych z wyjątkiem wyrobów cegielnianych oraz b) kwarc i kwarcyty, łupki ogniotrwałe i kwarcytowe, kaoliny, bauksyty, magnezyty i piaski ogniotrwałe“.

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Przemysłu.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
wz. Minister Przemysłu: Wacław Ciszewski

127

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego „Państwowe Zakłady i Warsztaty Samochodowe“

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 2, poz. 16, z dnia 29. stycznia 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się państwowe przedsiębiorstwo pod nazwą „Państwowe Zakłady i Warsztaty Samochodowe“, zwane w następnych artykułach „Przedsiębiorstwo“.

Art. 2. Przedsiębiorstwo podlega Ministerstwu Komunikacji i posiada swoją siedzibę w Warszawie.

Art. 3. Celem Przedsiębiorstwa jest wykonywanie potrzebnych do remontu części zamiennych, remont wszelkich pojazdów mechanicznych oraz ich zespołów oraz wykonywanie części zapasowych w porozumieniu ze Zjednoczeniem Motoryzacyjnym Ministerstwa Przemysłu.

Art. 4. Przedsiębiorstwo posiada osobowość prawną i jest wolne od wpisu do rejestru handlowego; stanowi ono odrębną jednostkę gospodarczą, prowadzoną według zasad handlowych.

Przedsiębiorstwo pokrywa swoje wydatki z własnych dochodów i funduszków oraz z dotacji Skarbu Państwa, wypłacanych za pośrednictwem Ministerstwa Komunikacji na kapitał zakładowy i inwestycje.

Przedsiębiorstwo może mieć oddziały i agencje na całym obszarze Państwa.

Art. 5. Przedsiębiorstwo otrzyma od Ministerstwa Komunikacji maszyny, warsztaty, tabor i urządzenia pomocnicze oraz użytkować będzie budynki i tereny znajdujące się w rozporządzeniu Państwa, a przeznaczone na ten cel.

Art. 6. Na czele Przedsiębiorstwa stoi dyrektor, którego mianuje i zwalnia Minister Komunikacji.

Do dyrektora, który odpowiedzialny jest za prawidłowe i celowe prowadzenie Przedsiębiorstwa, należy ogólne kierownictwo techniczne i handlowe sprawami Przedsiębiorstwa oraz bezpośredni nadzór i kontrola nad jego gospodarką. Dyrektor zastępuje Przedsiębiorstwo wobec władz sądowych, administracyjnych i osób trzecich.

Art. 7. Dla wykonywania nadzoru nad działalnością Przedsiębiorstwa powołuje się radę nadzorczą.

Rada nadzorcza składa się z przewodniczącego i sześciu członków, których powołuje i zwalnia Minister Komunikacji.

Art. 8. Dla sprawowania kontroli nad działalnością gospodarki finansowej Przedsiębiorstwa rada nadzorcza powołuje ze swego grona komisję rewizyjną, złożoną z przewodniczącego i dwóch członków.

Art. 9. Przewodniczący oraz członkowie rady nadzorczej otrzymują za udział w posiedzeniach diety z funduszków Przedsiębiorstwa w wysokości ustalonej przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 10. Podstawy i wytyczne prowadzenia Przedsiębiorstwa w szczególności w zakresie jakości produkcji, remontów oraz cen ustala Ministerstwo Komunikacji.

Statut Przedsiębiorstwa zostanie nadany przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i Ministrem Skarbu.

Art. 11. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Komunikacji.

Art. 12. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
Minister Komunikacji: Jan Rabanowski

128

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o zmianie i uzupełnieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 28 z dnia 13 lutego 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1 poz. 1) Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51 poz. 396) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95 poz. 855), ustawą z dnia 11 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 3 poz. 15), ustawą z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26 poz. 227), ustawą z dnia 23 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 29 poz. 258), dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 4 poz. 19), dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 5 poz. 24), dekretem Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 października 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 9 poz. 44) i dekretem z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 240) wprowadza się zmiany następujące:

- 1) w art. 5 skreśla się punkty 1) i 2) ust. (1) oraz ust. (2);
- 2) w art. 6 skreśla się w ust. (1) pkt. 1) wyrazy „z wyjątkiem objętych przepisem ust. (3) pkt 1)“;

- 3) w art. 6 ust. (2) otrzymuje brzmienie:
 „(2) Obowiązkowi ubezpieczenia, określonego niniejszą ustawą, podlegają tylko w zakresie art. 1 pkt 1): funkcjonariusze państwowi, nie wyłączając profesorów i pomocniczych sił naukowych w państwowych szkołach akademickich oraz nauczycieli, sędziowie w sądownictwie powszechnym i administracyjnym, prokuratorzy, asesorowie i aplikanci sądowi, tudzież pracownicy przedsiębiorstw, zakładów i instytucji państwowych, których stosunek służbowy ma charakter publiczno-prawny“;
- 4) w art. 6 skreśla się ust. (3) pkt 1);
- 5) w art. 6 skreśla się ust. (4);
- 6) art. 6-b otrzymuje brzmienie:
 „Art. 6-b (1). Na wniosek właściwych władz, instytucji, osób prawnych prawa publicznego, zrzeszeń lub związków zawodowych Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi Ministrami może zwolnić od obowiązku ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 1) poszczególne kategorie osób, objętych art. 6 ust. (2), jeżeli na innej podstawie mają prawo i możliwość korzystania ze świadczeń na wypadek choroby i macierzyństwa co najmniej w zakresie i na warunkach, określonych w niniejszej ustawie.
 (2) Obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b) nie podlegają pracownicy związków samorządu terytorialnego oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów tych związków z tytułu wszelkich zatrudnień, jeżeli na mocy statutu, zatwierdzonego przez władzę nadzorczą tych związków: 1) przysługuje im prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych ustawą niniejszą w ubezpieczeniu w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b) i 2) uprawnienia przewidziane w pkt 1) przysługują wszystkim pracownikom, którzy zatrudnieni są dłużej niż rok w tym samym związku samorządu terytorialnego, w jego przedsiębiorstwie lub zakładzie.“;
- 7) art. 7 skreśla się;
- 8) w art. 13 ust. (1) otrzymuje brzmienie:
 „(1) Jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej, wymiar świadczeń i składek odbywa się na podstawie faktycznych zarobków ubezpieczonych.“;
- 9) w art. 13 skreśla się ustępy (2) i (3);
- 10) w art. 13 ust. (4) otrzymuje brzmienie:
 „(4) W razie zmiany stosunków zarobkowych Minister Pracy i Opieki Społecznej może w porozumieniu z właściwymi Ministrami ustalić dla poszczególnych rodzajów ubezpieczeń najwyższe normy zarobków, jako podstawę wymiaru świadczeń i składek.“;
- 11) w art. 13 ust. (6) zastępuje się cyfrę 2 cyfrą 4;
- 12) w art. 16 ust. (2) otrzymuje brzmienie:
 „(2) Pracownicy rolni, z wyjątkiem pracowników umysłowych oraz specjalnie wykwalifikowanych, ubezpieczeni będą na podstawie przeciętnych zarobków miesięcznych, ustalonych co-rocennie przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych po wysłuchaniu opinii organizacji zawodowych. Za pracowników rolnych uważa się pracowników, zatrudnionych w gospodarstwach rolnych, leśnych, ogrodowych, hodowlanych i rybnych, jak również w zakładach pracy, ściśle z tymi gospodarstwami związanymi, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, a także pomoc domową w tych gospodarstwach i zakładach pracy, jak również te kategorie pracowników, zatrudnionych przy melioracjach i wykonywanych przez Państwo pracach regulacyjno-agrarnych, które określa rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Minister Pracy i Opieki Społecznej w drodze rozporządzeń, wydanych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, ustala rodzaje zakładów pracy, ściśle związanych z po-
 wyższymi gospodarstwami, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego.“;
- 13) w art. 16 skreśla się ust. (3);
- 14) po art. 19 dodaje się nowy art. 19-a w brzmieniu:
 „Art. 19-a (1) Pracodawcami w rozumieniu niniejszej ustawy są osoby fizyczne i prawne prawa prywatnego lub publicznego oraz władze, urzędy i instytucje, zatrudniające pracowników podlegających ubezpieczeniu według zasad niniejszej ustawy.
 (2) Pracodawcami rolnymi są osoby, zatrudniające pracowników rolnych.“;
- 15) w art. 21 ust. (7) otrzymuje brzmienie:
 „(7) Minister Pracy i Opieki Społecznej może w drodze rozporządzeń odrębnie unormować sposób dokonywania zgłoszeń oraz podstawę wymiaru i sposób obliczania lub ryczałtowania składek w odniesieniu do osób, podlegających ubezpieczeniu tylko w zakresie art. 1 pkt 1) lub podlegających ubezpieczeniu tylko w zakresie art. 1 pkt 2) lit. a) i nie objętych przepisem ust. (6) niniejszego artykułu.“;
- 16) art. 100 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 100. Zasiłku chorobowego nie otrzymują:
 1) ubezpieczeni, wymienieni w art. 6 ust. (2).
 2) uczniowie, terminatorzy i praktykanci, wolontariusze, tudzież krewni i powinowaci pracodawców, nie otrzymujący wynagrodzenia.“;
- 17) w art. 106 określenie „50%“ zastępuje się określeniem „100%“;
- 18) art. 109 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 109. (1) Statut ubezpieczalni społecznej może ustanowić następujące świadczenia dodatkowe, jeżeli zachodzą warunki, przewidziane w art. 240 ust. (1):
 1) podwyższenie zasiłku połogowego (art. 106);
 2) podwyższenie zasiłku chorobowego (art. 99 ust. (1),
 3) przedłużenie okresu udzielania pomocy leczniczej (art. 95 ust. (1) i 110 ust. (1) pkt 1),
 4) przedłużenie okresu pobierania zasiłku chorobowego (art. 95 ust. (1) pkt 2),
 5) przedłużenie okresu pobierania zasiłku połogowego do 12 tygodni, z czego 2 tygodnie przed porodem, do 10 tygodni po porodzie.
 (2) Statut może uzależnić przyznawanie dodatkowych świadczeń od czasu trwania ubezpieczenia, a nadto co do świadczeń leczniczych — od rodzaju choroby, co do zasiłku połogowego — od liczby dzieci.“;
- 19) w art. 110 ust. (1) pkt 1) po słowach „13 tygodni“ wstawia się słowa „w poszczególnym wypadku choroby“;
- 20) w art. 117 ust. (6) dodaje się na końcu następujące zdanie: „Członkowie rodziny mają w tych przypadkach prawo do świadczeń aż do wyczerpania przez ubezpieczonego okresu zasiłkowego.“;
- 21) dodaje się nowy art. 123-a w brzmieniu następującym:
 „Art. 123-a. Ubezpieczalnia zwraca koszty przejazdu do lekarza, szpitala, zakładu leczniczego itp. dokonanego na zlecenie ubezpieczalni, a bez tego zlecenia — w przypadkach, określonych w regulaminie dla chorych. Normy należności za przejazdy furmankami ustala dla gmin wiejskich właściwa powiatowa władza administracji ogólnej, dla gmin miejskich — zarząd miejski.“;
- 22) dodaje się nowy art. 123-b w brzmieniu następującym:
 „Art. 123-b. Pracodawcy rolni obowiązani są dostarczyć środków lokomocji dla przewożu chorych pracowników rolnych i członków ich rodzin do lekarza, szpitala, zakładu leczniczego itp., a w przypadkach niedostarczenia środków lokomocji zwrócić pracownikom rolnym poniesione z tego powodu koszty.“;
- 23) w art. 153 po ust. (3) wprowadza się nowy ust. (4) w brzmieniu:

„(4) W przypadkach, w których inwalidztwo powstało w związku z wojną, Zakład może przyznać prawo do renty, jeżeli ubezpieczony przebył co najmniej 150 tygodni składkowych w ubezpieczeniu; Zakład może także zwolnić z wymogu, aby 50 tygodni składkowych przypadało na okres ostatnich 3 lat przed powstaniem inwalidztwa.“;

24) art. 213 skreśla się;

25) w art. 220 ust. (1) otrzymuje brzmienie:

„(1) Niezależnie od składek, ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, wysokość składek wynosi w stosunku do zarobku osoby ubezpieczonej:

1) za ubezpieczenie w zakresie art. 1 pkt 1):

a) ubezpieczonych, wymienionych w art. 6 ust. (2) niniejszej ustawy — 3,5%,

b) pracowników umysłowych w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35. poz. 323, nie wyłączając pracowników objętych art. 4 tego rozporządzenia — 4,6%,

c) pozostałych ubezpieczonych — 5%;

2) za ubezpieczenie w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b):

a) robotników zatrudnionych w górnictwie i hutnictwie — 5,8%,

b) pozostałych ubezpieczonych — 5,2%.“;

26) w art. 254 ust. (1) zmienić kropkę na przecinek i dodać na końcu zdanie: „który przy ustalaniu planu i ogólnych zasad działalności leczniczej i zapobiegawczej tych instytucji współdziała z Ministrem Zdrowia.“;

27) art. 276 otrzymuje brzmienie:

„Art. 276. Pracodawca rolny, który odmawia dostarczenia środków lokomocji dla przewozu chorych pracowników rolnych lub członków ich rodzin (art. 123-b) podlega, niezależnie od obowiązku zwrotu pracownikom kosztów tej lokomocji, karze grzywny do 3.000 zł.“;

28) art. 311 otrzymuje brzmienie:

„Art. 311. (1) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Zdrowia, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej określa w drodze rozporządzeń terminy i warunki zastosowania do pracowników rolnych ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 1) ustawy niniejszej, zasady współpracy samorządu terytorialnego przy wykonywaniu tego ubezpieczenia, a także terminy ustania obowiązków pracodawców rolnych w zakresie art. 212.

(2) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Administracji Publicznej określi w drodze rozporządzeń terminy zastosowania do robotników rolnych przepisów o ubezpieczeniu w zakresie art. 1 pkt 2) lit. b) oraz zasady współpracy samorządu terytorialnego przy wykonywaniu tego ubezpieczenia. Rozporządzenia te mogą przewidzieć stopniowe wprowadzanie w życie wymienionych przepisów w zależności od terenu i kategorii robotników rolnych oraz określić odrębne warunki tego ubezpieczenia. Do czasu wydania tych rozporządzeń w stosunku do robotników rolnych, którzy na podstawie dotychczasowych przepisów objęci są obowiązkiem ubezpieczenia emerytalnego, stosuje się przepisy ustawy niniejszej w zakresie tego ubezpieczenia.“;

29) art. 317 skreśla się.

Art. 2. (1) Osoby, pobierające zaopatrzenia emerytalne (uposażenia emerytalne, pensje wdowie i sierocie) lub renty, mają prawo do pomocy leczniczej z ubezpieczalni społecznej na rachunek instytucji, wypłacającej zaopatrzenie lub rentę.

(2) Zakres pomocy leczniczej i warunki jej udzielania określa rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z właściwymi ministrami.

(3) Należności ubezpieczalni za świadczenia, udzielone w myśl niniejszego artykułu na rachunek właściwych instytucji, będą zryczałtowane zarządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Pracy i Opieki Społecznej do ustalania wysokości kwoty zasadniczej z art. 156 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym do czasu dokonania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych obliczeń, stanowiących podstawę ustalania kwoty zasadniczej przez Radę Ministrów.

Art. 4. Do czasu unormowania stosunków gospodarczych Minister Pracy i Opieki Społecznej ustala w drodze rozporządzeń wysokość przejściowych dodatków do świadczeń rentowych, przewidzianych w ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych. Rozporządzenia te mogą również ustalać jednolita wysokość tych świadczeń dla poszczególnych kategorii uprawnionych.

Art. 5. (1) Zakład Ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Chorzowie i Kasy Chorych, działające na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, ulegają likwidacji.

(2) Prawa i obowiązki Zakładu Ubezpieczenia na Wypadek Inwalidztwa w Chorzowie przejmuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, prawa zaś i obowiązki Kas Chorych przejmują, z zastrzeżeniem art. 6 ust. (3), właściwe ubezpieczalnie społeczne, utworzone w trybie, przewidzianym w art. 22 ustawy z dnia 28 marca 1933 roku o ubezpieczeniu społecznym.

(3) Przeniesienie praw i obowiązków (ust. (2)), następuje z samego prawa i jest wolne od wszelkich opłat i podatków. Przepisanie praw hipotecznych następuje na wiosek unarawnionej instytucji.

Art. 6. (1) Minister Pracy i Opieki Społecznej przeprowadzi organizację instytucji społecznych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego i ustali zasady oraz sposób, przejmowania przez nie majątku i działalności instytucji, które dotychczas funkcjonowały na tym obszarze.

(2) W tym celu Minister Pracy i Opieki Społecznej może rozwiązać władze i organa likwidowanych instytucji oraz mianować delegatów do przeprowadzenia wszelkich czynności, związanych z likwidacją i zabezpieczeniem majątku likwidowanych instytucji.

(3) Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu może w drodze rozporządzeń przekazać wykonywanie ubezpieczenia w zakresie art. 1 pkt 1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym w stosunku do osób, zatrudnionych w górnictwie na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego, innym instytucjom, niż przewiduje powołana wyżej ustawa.

Art. 7. (1) Uprawnienia osób które na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego były ubezpieczone lub korzystały ze świadczeń na zasadzie dzielnicowych lub ukupacyjnych przepisów w zakresie ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych rodzin, określi rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z zachowaniem zasady, że okresy przebyte w ubezpieczeniu według dotychczasowych przepisów, zalicza się do ubezpieczenia na podstawie ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

(2) Do czasu unormowania, przewidzianego w ustępie poprzednim, Minister Pracy i Opieki Społecznej upoważniony jest do ustalenia sposobu przeliczania świadczeń, wymierzonych przy zastosowaniu poprzednich przepisów i ustalania odpowiednich dodatków do świadczeń.

Art. 8. Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu ustali w drodze rozporządzeń zasady ubezpieczenia pensyjnego górników, jednolitego dla wszystkich zagłębi węglowych. Z dniem wejścia w życie tego ubezpieczenia utracą moc obowiązującą przepisy dotychczasowe, sprzeczne z przepisami wspomnianego rozporządzenia, w szczególności tytuł VII pruskiej powszechnej ustawy górniczej w brzmieniu obwieszczenia pruskiego Ministerstwa Han-

dlu i Przemysłu z dnia 16 czerwca 1912 r. (Zb. u. prusk. str. 137 i nast.), ustawa o bractwach górniczych oraz art. 304 ust. (3), (3-a) i (3-b) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym.

Art. 9. (1) Pszczyńskie Bractwo Górnicze w Katowicach ulega likwidacji. Jego prawa i obowiązki przejmują Spółka Bracka w Tarnowskich Górach, która prowadzi nadal ubezpieczenie pensyjne górników i hutników na zasadzie przepisów, które obowiązywały w dniu 31 sierpnia 1939 r.

(2) Przeniesienie praw i obowiązków (ust. (1)), następuje z samego prawa i jest wolne od wszelkich opłat i podatków. Przepisanie praw hipotecznych następuje na wniosek uprawnionej instytucji.

(3) Przy ocenie uprawnień osób, które były ubezpieczone lub korzystały ze świadczeń Pszczyńskiego Bractwa Górniczego, ubezpieczenie w tym Bractwie uważa się za jednoznaczne z ubezpieczeniem w Spółce Brackiej w Tarnowskich Górach.

Art. 10. (1) Z chwilą wejścia w życie dekretu niniejszego tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy, sprzeczne z przepisami niniejszego dekretu, a w szczególności przepisy II i IV księgi ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. u. Rzeszy str. 509 i nast.).

(2) Dekret niniejszy nie narusza mocy obowiązującej art. 5 ustawy z dnia 30 lipca 1938 r. o przejęciu Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. R. P. Nr 56 poz. 446) z tym, że całość dodatkowej opłaty, przewidzianej w tym artykule, obciąża pracodawcę.

Art. 11. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i innym właściwym ministrom.

Art. 12. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przy czym przepisy art. 1 pkt 1), 2), 6), 14), 15), 16) i 25) oraz art. 2 z mocą obowiązującą od dnia 1 sierpnia 1944 r. a przepisy art. 1 pkt 29) i art. 5—7 i 9 — od dnia 16 lutego 1945 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski

Minister Pracy i Opieki Społecznej: Jan Stańczyk

Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

Minister Przemysłu: Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

Stanisław Mikołajczyk

Minister Zdrowia: Franciszek Litwin

Minister Administracji Publicznej: Władysław Kiernik.

129

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 4 poz. 29 z dnia 13 lutego 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1 poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106 poz. 911) wprowadza się zmiany następujące:

1) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14 Za podstawę wymiaru składek i świadczeń (płaca podstawowa) służy rzeczywiście otrzymywane wynagrodzenie miesięczne, podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia w myśl art. 11—13 z następującymi zastrzeżeniami:

1) otrzymywane wynagrodzenie zaokrągla się do jednostek złotych, przyczem kwoty pięćdziesiąt groszy i wyższe przyjmują się za pełną złotówkę;

2) osoby, nie otrzymujące żadnego wynagrodzenia lub wynagrodzenie niższe od dwustu pięćdzie-

sięciu złotych miesięcznie, podlegają ubezpieczeniu z wynagrodzeniem dwustu pięćdziesięciu złotych miesięcznie.

Rada Ministrów może w razie zmiany stosunków gospodarczych na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej ustalić najwyższą granicę policzalnego wynagrodzenia.”;

2) w art. 33 ust. 2 zastępuje się słowa „sześćdziesiąt złotych” słowami „dwieście pięćdziesiąt złotych”.

Art. 2. Z chwilą wejścia w życie dekretu niniejszego tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy sprzeczne z przepisami niniejszego dekretu.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej: Bolesław Bierut
Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
wz. Minister Pracy i Opieki Społecznej: Feliks Mantel

130

DEKRET

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o rozciągnięciu mocy obowiązującej niektórych przepisów ustawodawstwa pracy na cały obszar Państwa Polskiego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 30 z dnia 13 lutego 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Na cały obszar Państwa Polskiego rozciąga się moc obowiązującą następujących ustaw i rozporządzeń:

1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323);

2) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 grudnia 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych, Skarbu, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa, Komunikacji, Robót Publicznych, Poczty i Telegrafów oraz Reform Rolnych w sprawie wykazów płacy pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 909);

3) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 14 sierpnia 1930 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, określającego w zakresie umowy o pracę warunki praktyki, wymaganej dla zaliczenia do pracowników umysłowych sprzedawców i ekspedientów sklepowych i księgarskich, oraz warunki ulgowe — tegoż zaliczenia (Dz. U. R. P. Nr 74, poz. 588);

4) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324);

5) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 1 września 1928 r. o karach i kszędze kar pieniężnych nakładanych na robotników (Dz. U. R. P. Nr 83, poz. 733);

6) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej i Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 września 1928 r. w sprawie instancji odwoławczych i trybu postępowania przy zatwierdzaniu regulaminów pracy w zakładach podległych ustawom górniczym z wyjątkiem hut (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 781);

7) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 listopada 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Skarbu, Komunikacji, Spraw Wojskowych, Robót Publicznych, Poczty i Telegrafów oraz Reform Rolnych o książeczkach obrachunkowych (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 846);

8) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 listopada 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Skarbu, Spraw Woj-

skowych, Komunikacji, Poczty i Telegrafów, Robót Publicznych oraz Reform Rolnych w sprawie ksiąg płacy i wykazów wypłat robotniczych oraz ksiąg niezbędnych dla kontroli nad stosunkiem pracy (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 847);

9) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8 listopada 1928 r. w sprawie zezwolenia niektórym kategoriom zakładów pracy na nieprowadzenie części rozrachunkowej w książeczkach obrachunkowych (Dz. U. R. P. Nr 96, poz. 848);

10) ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 94, poz. 743, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 9 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 222) oraz dekretem z dnia 16 maja 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 117);

11) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 10 sierpnia 1932 r. w sprawie pracy w nocy oraz w niedziele i dni świąteczne w drukarniach i zakładach graficznych (Dz. U. R. P. Nr 77, poz. 690);

12) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 10 grudnia 1921 r. o wykonywaniu w nocy oraz w niedziele i dni świąteczne robót, poprzedzających produkcję w piekarnictwie (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 759);

13) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 26 stycznia 1922 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie czasu pracy osób, zatrudnionych przy pilnowaniu (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 148), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 3 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr 74, poz. 589);

14) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 15 stycznia 1924 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie czasu pracy dla wykonywania robót, poprzedzających produkcję lub po niej następujących (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 188);

15) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Komunikacji z dnia 4 października 1933 r. o czasie pracy dróżników na drogach publicznych (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 672);

16) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 13 grudnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie czasu pracy osób, zatrudnionych w przemyśle przewozowym (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 805);

17) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie czasu pracy osób, zatrudnionych w zakładach leczniczych (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 806);

18) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 grudnia 1933 r. w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie czasu pracy pracowników ruchu tramwajów (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 807);

19) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 grudnia 1933 r. w sprawie trybu i warunków udzielania zezwoleń na niestosowanie lub skracanie przerw w pracy (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 808);

20) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydanego w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Robót Publicznych z dnia 16 kwietnia 1930 r. w sprawie czasu pracy pracowników ruchu w żegludze śródlądowej (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 387) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem z dnia 24 grudnia 1931 r. (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 3, poz. 20);

21) ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 636), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 7 listopada 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 773) oraz dekretem z dnia 29 września 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 43, poz. 236);

22) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 3 października 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Skarbu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Komunikacji oraz Poczty i Telegrafów o robotach wzbронionych młodocianym i kobietom (Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 484);

23) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 24 grudnia 1931 r. o wykazach i spisach młodocianych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 8, poz. 49);

24) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 grudnia 1924 r. o wykonaniu obowiązku szkolnego przez młodocianych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 4, poz. 40);

25) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 9 listopada 1932 r. w sprawie ustalenia stosunku procentowego młodocianych do ogółu zatrudnionych dorosłych robotników w przemyśle poligraficznym (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 935);

26) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 15 lutego 1933 r. w sprawie ustalenia stosunku procentowego młodocianych do ogółu zatrudnionych dorosłych robotników w hutach szklanych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 87);

27) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 11 marca 1927 r. w sprawie urządzenia i utrzymania żłobków dla niemowląt w zakładach pracy (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 293);

28) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu z dnia 24 lutego 1928 r. o udziale inspektorów pracy w czynnościach, dotyczących pozwoleń na otwarcie lub przebudowę zakładów przemysłowych (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 398);

29) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej i Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku wzajemnym organów inspekcji pracy i władz górniczych (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 399);

30) dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. w przedmiocie tymczasowych przepisów o pracowniczych związkach zawodowych (Dz. Pr. P. P. Nr 15, poz. 209);

31) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313);

32) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz Ministrem Przemysłu i Handlu o wykonaniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 321);

33) ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr 90, poz. 706);

34) rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej, wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 4 grudnia 1920 r. w przedmiocie załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 782), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem z dnia 8 października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 603), z dnia 3 lipca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 68, poz. 534) i z dnia 3 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 230);

35) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 5 listopada 1932 r. o ustaleniu składu komisji rozjemczych, powoływanych do rozstrzygania sporów indywidualnych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 883);

36) ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. w przedmiocie uprawnień Ministra Pracy i Opieki Społecznej do powoływania Nadzwyczajnych Komisji Rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686);

37) ustawy z dnia 23 stycznia 1920 r. o rozszerzeniu działania przepisów ustawy z dnia 1 sierpnia 1919 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. Pr. P. P. z 1919 r. Nr 65, poz. 394) na zatargi zbiorowe między właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 53);

38) ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324);

39) rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej z dnia 23 maja 1935 r. — Przepisy, dotyczące przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny przy robotach budowlanych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 329);

Art. 2. Uchyla się moc obowiązującą wszwstkich przepisów prawa obcego i dzielnicowego, dotyczących spraw, objętych art. 1 niniejszego dekretu, a w szczególności:

1) ustawę o sądach gminnych wiejskich w Królestwie Polskim (Dz. Pr. Ces. Ros. Tom. 57, poz. 172);

2) regulamin dla sług wydany dla b. okręgu administracyjnego krakowskiego na mocy rozporządzenia rządu krajowego z 11 marca 1855 r. (dz. u. kr. okr. krak. Nr 14, oddz. II. 3) i dla miasta Krakowa — rozp. rządu krajowego z 4 lipca 1857 r. (dz. u. krak. okr. Nr 18 oddz. I);

3) rozporządzenie z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracownicznych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. ust. Rzeszy str. 1456), wraz z wszystkimi przepisami wykonawczymi do tego rozporządzenia;

4) rozporządzenie Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej z dnia 15. VI. 1919 r. o urządzeniu Inspektoratu Pracy w Rolnictwie i o załatwianiu zatargów pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Tygodnik Urzędowy Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej Nr 31, poz. 98);

5) rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 grudnia 1923 r. w przedmiocie przepisów o komunalnym pośrednictwie pracy na terenie górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr 127, poz. 1050);

6) ustawę z dnia 7 listopada 1931 r. w sprawie ograniczeń w zatrudnieniu pracowników młodocianych na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr 101, poz. 774);

7) art. 59 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. — Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr 94, poz. 808);

8) ustawę z dnia 5 marca 1934 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi w województwie poznańskim (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 198).

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski

wz. Minister Pracy i Opieki Społecznej:

Feliks Mantel

131

DEKRET

z dnia 16 stycznia 1946 r.

o utworzeniu przedsiębiorstwa państwowego

„Państwowa Komunikacja Samochodowa“.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 31 z dnia

13 lutego 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydent Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Tworzy się państwowe przedsiębiorstwo „Państwowa Komunikacja Samochodowa“, nazywane w dalszym ciągu niniejszego dekretu w skrócie „Przedsiębiorstwem“. Zakres działania Przedsiębiorstwa obejmuje nadzór i gospodarkę wszystkimi pojazdami mechanicznymi, znajdującymi się w zarządzie i posiadaniu Państwa, a w szczególności:

- a) prawo eksploatacji państwowych pojazdów mechanicznych dla celów publiczno-komunikacyjnych, zgodnie z warunkami dokumentu koncesyjnego,
- b) organizowanie i utrzymywanie państwowych linii komunikacji samochodowej,
- c) organizowanie i eksploatowanie zakładów naprawczo-produkcyjnych, zajezdni, dworców samochodowych, stacji pomp benzynowych, zbiorników materiałów pędnych i t. p.,
- d) w zleconym przez Ministerstwo Komunikacji zakresie organizację zakupu i rozdziału pojazdów mechanicznych i części zamiennych, ogumienia, materiałów niedwuch i konserwujących.

Art. 2. Przedsiębiorstwo posiada osobowość prawną i będzie prowadzone na ogólnych zasadach handlowych z uwzględnieniem potrzeb Państwa i interesu społecznego.

Siedzibą centrali przedsiębiorstwa jest miasto st. Warszawa.

Art. 3. Przedsiębiorstwo użytkuje i zarządza majątkiem nieruchomości oddanym mu protokólnie przez Skarb Państwa.

Przedsiębiorstwo może nabywać majątek nieruchomy na własność Skarbu Państwa, zatrzymując go w swym użytkowaniu.

Majątek ruchomy przedsiębiorstwa wyodrębnia się protokólnie z ogólnego majątku Skarbu Państwa i przekazuje przedsiębiorstwu na własność.

Przedsiębiorstwo może we własnym imieniu nabywać i zbywać majątek ruchomy, tudzież zaciągać zobowiązania.

Art. 4. Przedsiębiorstwo ma prawo dokonywania krótko i długoterminowych operacji kredytowych, przy czym te ostatnie wymagają zgody Ministra Skarbu. Długoterminowe operacje, które mają obciążać majątek nieruchomy, mogą być dokonywane na podstawie upoważnień ustawowych.

Art. 5. Za zobowiązanie, zaciągnięte przez przedsiębiorstwo, niezależnie od odpowiedzialność przedsiębiorstwa jego majątkiem, jest odpowiedzialny Skarb Państwa do wysokości wartości całego majątku nieruchomości użytkowanego i zarządzanego przez przedsiębiorstwo, jeżeli stanowi on własność Skarbu Państwa.

Art. 6. Przedsiębiorstwo pokrywa swoje wydatki z własnych funduszy i dochodów. Przedsiębiorstwo prowadzi gospodarkę na podstawie rocznych budżetów i planów finansowo-gospodarczych, zatwierdzanych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 7. Minister Komunikacji za pośrednictwem Centralnego Zarządu Motoryzacji sprawuje zwierzchni nadzór nad przedsiębiorstwem.

Art. 8. Na czele przedsiębiorstwa stoi dyrektor, którego mianuje i odwołuje Minister Komunikacji.

Art. 9. Dla wykonywania nadzoru nad działalnością przedsiębiorstwa powołuje się radę nadzorczą. Rada nadzorcza składa się z przewodniczącego i sześciu członków, których powołuje i zwalnia Minister Komunikacji.

Art. 10. Dla sprawowania kontroli nad prawidłowością gospodarki finansowej przedsiębiorstwa rada nadzorcza powołuje ze swego grona komisję rewizyjną, złożoną z przewodniczącego i dwóch członków.

Art. 11. Przewodniczący oraz członkowie rady nadzorczej otrzymują za udział w posiedzeniach diety z funduszy przedsiębiorstwa, w wysokości ustalonej przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 12. Organizację wewnętrzną oraz zakres działania organów przedsiębiorstwa, określi statut, nadany przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów i Ministrem Skarbu.

Art. 13. Stosunek służbowy pracowników Przedsiębiorstwa zostanie określony na zasadach ogólnie obowiązujących dla pracowników przedsiębiorstw państwowych, a ustalonych przez Radę Ministrów.

Art. 14. Postanowienia niniejszego dekretu nie dotyczą pojazdów mechanicznych, stanowiących normalny park poszczególnych resortów, niezbędnych dla ich potrzeb własnych według etatów zatwierdzonych przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów.

Art. 15. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Komunikacji w porozumieniu z Prezem Rady Ministrów oraz Ministrami Skarbu i Administracji Publicznej.

Art. 16. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski

Minister Komunikacji: Jan Rábanowski

Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

Minister Administracji Publicznej: Władysław Kiernik

132

DEKRET

z dnia 22 stycznia 1946 r.

o zawieszeniu biegu przedawnienia i przedłużeniu terminów prawa wekslowego i czekowego.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 32, z dnia 13 lutego 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Dla weksli i czeków, wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, zawieszają się bieg przedawnienia przewidzianego w art. 70 prawa wekslowego z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 282) i w art. 52 prawa czekowego z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 283) do dnia 31 grudnia 1946 r., o ile do dnia 25 sierpnia 1939 r. roszczenia te nie uległy przedawnieniu.

Art. 2. Terminy do przedsięwzięcia czynności, wymaganych według przepisów prawa wekslowego i czekowego dla zachowania prawa zwrotnego poszukiwania, przedłuża się do dnia 31 grudnia 1946 r. dla weksli i czeków, wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, o ile terminy te do dnia 25 sierpnia 1939 r. nie upłynęły.

Art. 3. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 4. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
wz. Minister Sprawiedliwości: Leon Chajm

133

DEKRET

z dnia 22 stycznia 1946 r.

o wyjątkowym dopuszczaniu do obejmowania stanowisk sędziowskich, prokuratorskich i notarialnych oraz do wpisywania na listę adwokatów.

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 33 z dnia 13 lutego 1946 r.)

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Osoby, które ze względu na kwalifikacje osobiste oraz działalność naukową, zawodową, społeczną lub polityczną i dostateczną znajomość prawa nabytą bądź przez pracę zawodową, bądź w uznanych przez Ministra Sprawiedliwości szkołach prawniczych dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków sędziowskich lub prokuratorskich, mogą być mianowane na stanowiska asesora sądowego, sędziego lub prokuratora po udzieleniu im zwolnienia od wymagań ukończenia uniwersyteckich studiów prawniczych z przepisanimi w Polsce egzaminami, odbycia aplikacji sądowej i złożenia egzaminu sędziowskiego oraz przesłużenia określonej liczby lat na stanowiskach sędziowskich i prokuratorskich.

2. Osoby, wymienione w ust. 1, w przypadku zwolnienia ich tylko od wymagań ukończenia uniwersyteckich studiów prawniczych z przepisanimi w Polsce egzaminami i odbycia aplikacji sądowej mogą być dopuszczone do egzaminu sędziowskiego.

Art. 2. 1. Osoby, które co najmniej przez 10 lat były zatrudnione w charakterze urzędnika w kancelarii hipotecznej lub notarialnej i posiadają odpowiednie kwalifikacje osobiste i dostateczną znajomość prawa, mogą być mianowane na stanowisko notariusza po udzieleniu im zwolnienia od wymagań ukończenia uniwersyteckich studiów prawniczych z przepisanimi w Polsce egzaminami, odbycia aplikacji notarialnej i złożenia egzaminu notarialnego.

2. Osoby, wymienione w ust. 1, w przypadku zwolnienia ich tylko od wymagań ukończenia uniwersyteckich studiów prawniczych z przepisanimi w Polsce egzaminami i odbycia aplikacji notarialnej, mogą być dopuszczone do egzaminu notarialnego.

Art. 3. 1. Osoby, które posiadają odpowiednie kwalifikacje osobiste oraz ukończyły studia prawnicze z przepisanimi w Polsce egzaminami, jeżeli ich działalność naukowa lub zawodowa daje rękojmię należytego wykonywania zawodu adwokata, mogą być wpisane na listę adwokatów po zwolnieniu ich od wymagań odbycia aplikacji sądowej i adwokackiej oraz złożenia egzaminu adwokackiego.

2. obrońcy sądowi i obrońcy przy sądach grodzkich, upoważnieni do prowadzenia cudzych spraw na mocy dekretu z dnia 8 lutego 1919 r. w przedmiocie przepisów tymczasowych o obrońcach sądowych i obrońcach pokoju (Dz. U. R. P. Nr 15, poz. 205), mogą być wpisani na listę adwokatów zgodnie z ust. 1, chociażby nie ukończyli studiów prawniczych z przepisanimi w Polsce egzaminami.

3. Osoby, wymienione w ust. 1 i 2, w przypadku zwolnienia ich tylko od wymagań odbycia aplikacji sądowej i adwokackiej, mogą być dopuszczone do egzaminu adwokackiego.

Art. 4. Przewidzianych w art. 1, 2 i 3 zwolnień od wymienionych tam wymagań obowiązujących przepisów oraz zezwoleń na dopuszczenie do egzaminów udzielić może Minister Sprawiedliwości w ciągu pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu.

Art. 5. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów: Edward Osóbka-Morawski
Minister Sprawiedliwości: Henryk Świątkowski

134

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW

z dnia 6 grudnia 1945 r.

(Przedruk z Monitora Polskiego nr 7, poz. 10 z dnia 21 stycznia 1946 r.)

Wobec stwierdzenia, że działalność Śląskiego Zakładu Kredytowego Spółki Akcyjnej z siedzibą w Bielsku narusza prawo i jest szkodliwa dla interesu publicznego, zarządza się odebranie koncesji i likwidację tego przedsiębiorstwa.

Prezes Rady Ministrów:
(—) Edward Osóbka-Morawski

135

ZARZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości wydane w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 20 listopada 1945 r.

w sprawie przedstawienia kandydatów na ławników okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych.

(Przedruk z Monitora Polskiego nr 5 poz. 76 z dnia 13. stycznia 1946 r.)

Na podstawie § 1—3 Rozporządzenia Ministrów: Sprawiedliwości oraz Pracy i Opieki Społecznej z dnia 22 września 1945 r. wydanego w porozumieniu z Mini-

strami: Przemysłu, Apropowizacji i Handlu, Rolnictwa i Reform Rólnych oraz Administracji Publicznej o sposobie przedstawiania kandydatów na ławników okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych, trybie powoływania ławników i zasadach powoływania poszczególnych ławników na posiedzenia sądowe (Dz. U. R. P. nr 41/45, poz. 230) —

wzywa się czynne w okręgach Okręgowych Sądów Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie, Łodzi, Bydgoszczy, Katowicach, Krakowie i Poznaniu organizacje zawodowe pracowników, izby przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze, izby rolnicze, stowarzyszenia zawodowe pracodawców, niereprezentowane w tych izbach zjednoczenia przedsiębiorstw państwowych i samorządowych,

instytucje państwowe i samorządowe, o ile ich pracownicy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia — do przedstawienia listy kandydatów na ławników okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych, w terminie 30-dniowym od daty ogłoszenia niniejszego zarządzenia.

Przy przedstawianiu list kandydatów na ławników należy mieć na uwadze co następuje:

ogólna liczba ławników okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych będzie wynosić w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie — po 50-ciu z grupy pracowników i pracodawców; w pozostałych okręgowych sądach ubezpieczeń społecznych — po 40-stu z grupy pracowników i pracodawców.

Właściwość miejscowa okręgowych sądów ubezpieczeń społecznych rozciąga się:

a) w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie — na miasto st. Warszawy oraz województwa białostockie, lubelskie i warszawskie,

b) w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi na województwo łódzkie,

c) w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy na województwa gdańskie i pomorskie,

d) w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach — na województwo śląskie,

e) w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie — na województwa: krakowskie, kielecki i rzeszowski,

f) w Okręgowym Sądzie Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu — na województwo poznańskie.

Kandydaci na ławników powinni:

a) posiadać obywatelstwo polskie,
b) korzystać w pełni z praw cywilnych i obywatelskich,

c) być nieskazitelnego charakteru,

d) mieć ukończone 30 lat życia,

e) posiadać znajomość zawodu, którego reprezentują.

f) władać językiem polskim w słowie i piśmie.

Do przedstawionych list kandydatów należy dołączyć oświadczenie, że odpowiadają oni wszystkim powyższym wymogom.

Uprawnieni do przedstawienia list kandydatów złożą je wraz z załącznikami Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej, przy czym powinni:

złożyć oświadczenie, że są czynni w okręgu danego sądu ubezpieczeń społecznych,

podać, jeśli chodzi o listy kandydatów z grupy pracowników, liczbę robotników i pracowników umysłowych, zrzeszonych w organizacji zawodowej pracowniczey i zatrudnionych w okręgu sądu,

o ile zaś chodzi o listy kandydatów z grupy pracodawców — dane orientacyjne o liczbie pracowników zatrudnionych w okręgu sądu przez ogół członków organizacji zawodowej pracodawców, względnie przez zjednoczenia przedsiębiorstw oraz instytucje państwowe i samorządowe.

W razie uchylenia się stowarzyszeń zawodowych od przedstawienia kandydatów na ławników w wyznaczonym 30-dniowym terminie — Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej powoła z urzędu odpowiednie kategorie ławników.

Minister Sprawiedliwości: Henryk Świątkowski
Min. Pracy i Opieki Społ. J. Stańczyk.

136

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 31 grudnia 1945 r.

w sprawie wykonania dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. o amnestii.

(Przedruk z Monitora Polskiego Nr. 6 poz. 8 z dnia 17. stycznia 1946 r.)

Na podstawie art. 9 § 2 dekretu z dnia 2 sierpnia 1945 r. o amnestii (Dz. U. R. P. nr 28, poz. 172) zarządzam co następuje:

§ 1. Władze skarbowe II instancji, właściwe do orzekania na podstawie art. 219 prawa katnego skarbowego (Dz. U. R. P. nr 4 z 1936 r. poz. 581), upoważnia się do zaniechania wszczęcia postępowania i umorzenia postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe, określone w art. 9 § 1 dekretu o amnestii, jeżeli najwyższa grożąca kara za dany czyn nie przekracza 30 000 zł.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

137

INSTRUKCJA**Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej**

z dnia 5 grudnia 1945 r.

w sprawie udziału przedstawicieli Rad Zakładowych w zarządach instytucji kredytowych pozostających pod zarządem państwowym lub samorządowym.

(Przedruk z Monitora Polskiego nr 6, poz. 9 z dnia 17 stycznia 1946 r.)

W myśl przepisów art. 3 dekretu z dnia 6 lutego 1945 r. o utworzeniu Rad Zakładowych (Dz. U. R. P. nr 8, poz. 36) przedstawiciele lub delegaci Rad Zakładowych w instytucjach kredytowych, pozostających pod zarządem państwowym lub samorządowym, delegowani na podstawie art. 6 tego dekretu do Zarządu swojej instytucji, uprawnieni są do brania udziału w posiedzeniach Zarządu w tych przypadkach, gdy podlegają decydowaniu i rozpatrywaniu sprawy, dotyczące:

- 1) przyjmowaniu i zwalnianiu pracowników,
- 2) umów o pracę i warunków pracy,
- 3) regulaminów pracy,
- 4) potrzeby pracy w przypadkach nagłych w niedziele i święta,
- 5) higieny i leczenia,
- 6) urządzeń społecznych i kulturalnych zakładu pracy,
- 7) zapomóg,
- 8) zaopatrywania pracowników,
- 9) wyczasów pracowniczych,
- 10) zatargów między pracownikami a pracodawcą,
- 11) ulepszeń w organizacji pracy zakładu.

Poza tym wymienieni wyżej przedstawiciele lub delegaci Rad Zakładowych mają prawo uczestniczyć w posiedzeniach Zarządu swoich instytucji w tych wszystkich przypadkach, kiedy podlegają rozpatrzeniu i decyzji sprawy, dotyczące stosunku pomiędzy pracodawcą a pracownikiem.

Minister Skarbu: K. Dąbrowski.

138

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA SKARBU**

z dnia 10. grudnia 1945 r.

ustalające dalszą listę przedsiębiorstw bankowych, uprawnionych do handlu zagranicznymi środkami płatniczymi.

(Przedruk z Monitora Polskiego nr 4, poz. 5 z dnia 10 stycznia 1946 r.)

Na podstawie art. 5 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. R. P. Nr. 86

z r. 1938, poz. 584, zmienionego dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 2 września 1939 r. (Dz. U. R. P. nr 87 poz. 549), odwołują uprawnienia agentów dewizowych udzielone Bankowi Gospodarstwa Krajowego, Bankowi Handlowemu w Warszawie i Bankowi Związku Spółek Zarobkowych dekretami moimi z dnia 10-go sierpnia 1945 r. i równocześnie ogłaszam następującą dalszą listę przedsiębiorstw bankowych, którym nadane zostały uprawnienia banku dewizowego w zakresie ustalonym w § 1 ust. (2) i (6) oraz § 8 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 24 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. nr 57, poz. 419), zmienionego rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 20 stycznia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 40):

- 1) Bank Gospodarstwa Krajowego.
- 2) Bank Handlowy w Warszawie.
- 3) Bank Związku Spółek Zarobkowych.

Minister Skarbu: Konstanty Dąbrowski

139

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Nr. BG. V—91—Og/46 Katowice, dn. 23 lutego 1946 r.

w sprawie opłaty za mieszkania prywatne w budynkach państwowych oraz za mieszkania prywatne w budynkach przez Skarb Państwa wynajmowanych.

W myśl reskryptów Ministerstwa Odbudowy z dnia 18 lipca 1945 r. L. dz. 4599/VIIA — 4 — 2 i z dnia 30 lipca 1945 r. L. dz. 5458/VIIA — 4 — 2 wysokość opłat za mieszkania prywatne w budynkach państwowych należy ustalać według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10 poz. 82), przyjmując za podstawę wysokość opłat z dnia 1 września 1939 r. stosownie do postanowienia § 12 dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7 września 1944 r. (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 18) o komisjach mieszkaniowych. Opłaty za mieszkania prywatne w budynkach państwowych należy ściągnąć od dnia 1-go najbliższego miesiąca następującego po tym miesiącu, w którym nastąpiło wyzwolenie przez administratorów domowych do kas właściwych Urzędów Skarbowych na dochód Ministerstwa Odbudowy w Dz. III § 21 (Zarząd Nieruchomości Państwowych). Opłaty (komorne) powinny być ściągane z góry za każdy miesiąc, najpóźniej do dnia 5 danego miesiąca.

W uzupełnieniu wyżej cytowanych zarządzeń Ministerstwo Odbudowy zawiadomiło reskrytem z dnia 27 października 1945 r. L. dz. 11920/45 ZN — 4 — 2, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 82) o opłatach za mieszkania zajmowane przez funkcjonariuszów państwowych, odnosi się także do budynków przez Skarb Państwa wynajmowanych lub administrowanych.

Ustalone według wspomnianego rozporządzenia opłaty za mieszkania prywatne w budynkach przez Skarb Państwa wynajętych powinny być w myśl wyżej podanych ogólnych zasad ściągane od użytkowników i odprowadzane do kasy właściwego Urzędu Skarbowego na dochód tego Ministerstwa, które im. Skarbu Państwa zawarło umowę najmu i z którego kredytów przekazywany jest czynsz najmu do rąk właściciela budynku.

Nadto Ministerstwo Odbudowy powołanymi na wstępie zarządzeniami wezwało do niezwłocznego przystąpienia odnowienia umów dzierżawnych z tytułu użytkowania niezabudowanych terenów państwowych oraz przedkładania tych umów do zatwierdzenia. Wpływy z opłat za użytkowanie niezabudowanych terenów państwowych powinny być również odprowadzane w całości po zainkasowaniu t. j. najpóźniej do dnia 5-go po zapadnięciu terminu płatności do kas właściwych Urzędów Skarbowych na dochód Ministerstwa Odbudowy Dz. III § 21.

W myśl §§ 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1934 r. o opłatach za mieszkania zajmowane przez funkcjonariuszów państwowych w budynkach państwowych, przez Skarb Państwa wynajmowanych lub administrowanych, pobiera się komorne

za korzystanie z pomieszczeń od funkcjonariuszów państwowych stosownie do powierzchni użytkowej obliczone w następujący sposób:

- 1) Miejscowości dzieli się na 5 kategorii a mianowicie:
  - a) I kat. — Miasto stołeczne Warszawa.
  - b) II kat. — miejscowości mające powyżej 80 000 mieszkańców.
  - c) III kat. — miejscowości mające od 40 000 do 80 000 mieszkańców.
  - d) IV. kat. — miejscowości mające od 10 000 do 40 000 mieszkańców.
  - e) V kat. — miejscowości mające poniżej 10 000 mieszkańców.
- 2) Wysokość komornego od m² powierzchni użytkowej zostało ustalone:

a) a) dla miejscowości kat. I	od 9 — 16,—zł	roczn e .
b) II	od 8 — 15,—zł	„
c) III	od 6 — 12,—zł	„
d) IV	od 4 — 10,—zł	„
e) V	od 3 — 8,—zł	„

3) Wysokość opłat ustala władza lub urząd sprawujący zarząd budynkiem.

4) Za mieszkania znajdujące się w mansardach i na poddaszach, komorne może być obniżone do 50%, a za mieszkania, znajdujące się w suterenach i barakach do 25% norm wyżej wskazanych.

Opłaty za mieszkania obliczone w/g podanych norm odnoszą się wyłącznie do lokali mieszkalnych, natomiast za użytkowanie zabudowań gospodarczych, placów, ogrodów itp. pobiera się opłaty dodatkowe, stosownie do wartości użytkowanych przez lokatorów przedmiotów.

Wojewoda:

wz. (—) plk. Ziętek Wicewojewoda.

140

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Pra II/1-23/46 Katowice, dnia 27 lutego 1946 r.

PISMO OKÓLNE

w sprawie zwalczania szkodnictwa leśnego.

Ob. Starostowie Pow., wszyscy w Woj. Śląsko-Dąbrowskim i Ob. Prezydenci m. Bytomia, Chorzowa, Gliwic, Katowic, Sosnowca i Zabrze jako Star. Grodzcy.

Wobec wielkich rozmiarów dewastacji i kradzieży leśnych rozporządzeniem z dnia 21 listopada 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 327) zostało wprowadzone na okres czasu do dnia 30 listopada br. przyspieszone postępowanie karno-administracyjne w sprawach, dotyczących szkodnictwa leśnego (część I, rozdział II ustawy z dnia 14-go kwietnia 1927 r. o szkodnictwie leśnym i polnym (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 224).

Zgodnie z przepisami art. 53 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 365), wprowadzenie postępowania przyspieszonego powoduje, że:

- 1) terminy, przewidziane dla złożenia żądania skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego i wniesienia sprzeciwu przeciwko nakazowi karnemu, ulegają skróceniu do trzech dni,
- 2) orzeczenia nie dorecza się: ogłoszenie orzeczenia zastępuje jego doręczenie.
- 3) sądy wyznaczają rozprawę na czas nie późniejszy niż 14 dni, a jeżeli oskarżony i świadkowie mieszkają w siedzibie sądu nie później niż 7 dni,
- 4) zachowanie przepisów o terminach między doręczeniem wezwania oskarżonemu a dniem rozprawy głównej nie jest obowiązkowe,
- 5) grzywny, wymierzone nakazem karnym lub orzeczeniem administracyjnym, są natychmiast wykonalne.

Powiatowe władze administracji ogólnej powinny również jak najszybciej rozpatrywać wszelkie sprawy o szkodnictwo leśne oraz szybko egzekwować nałożone kary.

Wobec ogłoszenia prawie jednocześnie z powołanym rozporządzeniem dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. pod-

wyższeniu grzywnień, kar pieniężnych, kar porządkowych oraz nawiązek (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 312) — uzyskały władze administracyjne możliwość wymierzania za szkodnictwo leśne grzywnień, dostosowanych do obecnych stosunków gospodarczych. Ponieważ kara pieniężna nie zawsze jest wystarczającym środkiem w stosunku do niektórych jednostek, należy orzekać w miarę potrzeby, w szczególności w sprawach w wyręb i zabór drzewa z cudzego lasu (art. 6 ustawy o szkodnictwie leśnym i połnym) karę aresztu w wysokim wymiarze jako karę zasadniczą, a to niezależnie od nawiązki przewidzianej w art. 13 ustawy.

Oczywiście przy wymiarze kary należy mieć każdorazowo na względzie obowiązujące w zakresie orzecznictwa karno-administracyjnego przepisy art. 54 i 56 k. k., t. j. zwracać uwagę na *podbudki* i sposób działania sprawcy, jego *rozwoj umysłowy*, charakter, poprzednie życie i *stosunki majątkowe* i stosunek do pokrzywdzonego (aktualne dla lasów prywatnych).

Ponieważ administracja lasów nie jest w możności przeciwstawiać się sama skutecznie dewastacji lasów, polecamy przeto obywat. Starostom Pow. i Ob. Prezydentom miast jako Star. Grodz. stosownie do postanowień pisma okólnego Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 13 lutego 1945 r. L. dz. IV. A. P. 114/46 dolożyć wszelkich starań w porozumieniu z miejscowymi władzami administracji lasów i organami Milicji Obyw., by wreszcie położyć kres niszczeniu lasów. Wobec niniejszego zarządzenia, przestaje obowiązywać moje pismo z dnia 10 grudnia 1945 r. Nr. Pra. II/0—14/45 wydane w przedmiotowej sprawie.

Wojewoda :

wz. (—) Plk. Ziętek, Wicewojewoda Śl.-Dąbr.

141

WOJEWODA ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

L. d. Kult/zab 602/1/2/46 Katowice, dnia 15 marca 1946 r.

w sprawie opieki nad zabytkami przyrody

Starostwa Powiatowe.

Delegat Ministra Oświaty dla spraw Ochrony Przyrody prof. dr. Władysław Szafer zawiadomił Urząd Wojewódzki, że w wielu miejscowościach ludność niszczy chronione ustawowo zabytkowe parki, aleje oraz skupiska i pojedyncze okazy sędziwych drzew w ten sposób, że albo je wprost wycina lub co gorsze nacina korę wokół drzewa, co powoduje, iż po pewnym czasie ono usycha, poczem wycina na opał lub budulec jako drzewo martwe.

Proszę wydać odpowiednie zarządzenie wszystkim gminom by roztoczono opiekę nad zabytkami przyrody w razie zauważenia niszczenia drzew, pociągnąć winnych do surowej odpowiedzialności karnej w myśl ustawy o ochronie zabytków i zawiadomić Urząd Wojewódzki Wydział Kultury i Sztuki.

Wojewoda :

wz. (—) inż. Salcewicz, Wicewojewoda

142

MINISTER ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

L. dz. IV. 20157/45 Warszawa, dnia 17 stycznia 1946 r.

OKÓLNİK

w sprawie przekraczania granicy Państwa.

Do Ob. Ob. Wojewodów i Prezydentów m. st. Warszawy i m. Łodzi.

Z dniem 1 listopada 1945 r. ochronę granic Państwa objęły Wojska Ochrony Pogranicza, podległe Ministerstwu Obrony Narodowej. Odłąd ruch przez granicę posiadać paszporty wystawione przez władze polskie (obywatele polscy) lub właściwe dokumenty, zaopatrzone w wizę Ministerstwa Spraw Zagranicznych (cudzoziemcy). Ze względu na ruch repatriacyjny mogą być przy wjeździe do kraju czasowo honorowane poza paszportami również inne dokumenty, wystawione przez polskie placówki zagraniczne (misje repatriacyjne).

Wydawanie paszportów zagranicznych w kraju zostało narazie zcentralizowane wyłącznie w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Inne urzędy, a więc i władze administracji ogólnej i samorządu terytorialnego, a tym bardziej organizacje, nie są uprawnione do wystawiania dokumentów upoważniających do przekraczania granicy. Wyjątek pod tym względem stanowią jedynie przepustki wydawane przez starostwo oraz w wyjątkowych wypadkach przez przełożonych gmin na podstawie urfowy z dnia 30 maja 1925 r., zawartej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką w sprawie ułatwień w małym ruchu granicznym (Dz. Ust. R. P. nr 43 z 1926 r. poz. 263) oraz rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. nr 82, poz. 720). Przed wystawieniem takiej przepustki winno Starostwo zasięgnąć opinii miejscowego urzędu Bezpieczeństwa Publicznego i komendy Wojsk Ochrony Pogranicza. Ponadto nadmienia się, że przy przekraczaniu granicy przepustki będą stemplowane przez organy tych wojsk. Konwencja Turystyczna polsko-czechosłowacka z dnia 30 maja 1925 r. (Dz. U. R. P. nr 57, poz. 335), jak podała obecnie do wiadomości Min. Spraw Zagranicznych, utraciła moc obowiązującą jako wypowiedziana w 1938 r., przewidzianych w niej zatem przepustek wydawać nie należy.

Zarówno Ministerstwo Administracji Publicznej jak Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Bezpieczeństwa Publicznego otrzymały informacje, że władze administracyjne nadal tolerują nielegalny ruch graniczny. Ponieważ osoby wycieczające zagranicę na podstawie niewłaściwych dokumentów są narażone na szereg nieprzyjemności z drugiej strony zaś sprawiają polskim placówkom zagranicznym oraz władzom państw sojuszniczych b. dużo kłopotu i stają się często ciężarem rozmaitych zagranicznych organizacji opiekuńczych, proszę Ob. Ob. Wojewodów o wydanie w tej sprawie odpowiednich zarządzeń. W szczególności należy ponownie wskazać na niedopuszczalność wydawania paszportów i jakichkolwiek przepustek poza przewidzianymi w przytoczonej umowie polsko-czechosłowackiej o ułatwieniach w małym ruchu granicznym.

Winni niezastosowania się do niniejszego zarządzenia będą pociągani do odpowiedzialności służbowej. Okólnik nr 57 z dnia 22. X ub. r. L. IV. 13439 ze względu na uregulowanie poruszonych w nim kwestii niniejszym zarządzeniem traci moc obowiązującą.

Minister: (—) Dr Wł. Kiernik.

URZĄD WOJEWÓDZKI ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Wydział Społeczno-Polityczny

Nr SP. I. 61/41

Katowice, dnia 14 lutego 1946 r.

w sprawie przekraczania granicy Państwa.

Wszystkim Ob. Ob. Starostom Powiatowym i Grodzkim oraz Prezydentom miast wydzielonych.

Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski przesyła do wiadomości i ścisłego przestrzegania, uchylając jednocześnie tut. zarządzenie z dnia 11. 10. 1945 r. nr SP. I-61/144 w sprawie przepustek granicznych.

Jednocześnie Urząd Wojewódzki wyjaśnia co następuje:

1) Starostowie Powiatowi i Grodzcy, Prezydenci miast wydzielonych i inne organizacje jak Polski Czerwony Krzyż, Państwowy Urząd Repatriacyjny itp. nie wydają żadnych dokumentów, upoważniających do przekroczenia granicy Państwa względnie wyjazdu zagranicę. Praktykowane dotychczas wydawanie przepustek i zaświadczeń należy niezwłocznie wstrzymać.

2) Przepustki graniczne jednorazowe, wielokrotną i gospodarcze w myśl umowy z dnia 30 maja 1925 r., zawartej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką w sprawie ułatwień w małym ruchu granicznym (Dz. U. R. P. nr 43 z 1926 r., poz. 263), przysługujące tylko obywatelom, zamieszkałym w 15-to kilometrowym pasie granicznym polsko-czeskim, wydają wyłącznie Starostowie Powiatowi w Cieszynie, Bielsku, Rybniku i Pszczynie, którzy przed wydaniem przepustki winni zasięgnąć opinii miejscowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego i Komendy Wojsk Ochrony Pogranicza.

3) Obywatele polscy, pragnący wyjechać w ważnych sprawach zagranicę, mogą się ubiegać o wydanie im paszportów zagranicznych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Warszawie w drodze urzędowej przez Starostwa. Podania w tym względzie, zaopatrzone

- a) dowodem stwierdzającym konieczność wyjazdu
- b) dowodem stwierdzającym obywatelstwo polskie.
- c) poświadczeniem zamieszkania,
- d) trzema fotografiami bez nakrycia głowy, formatu paszportowego, winni Starostowie wraz z opinią i umotywowanym wnioskiem przedkładać Urzędowi Wojewódzkiemu.

4) cudzoziemcy, pragnący wyjechać z Polski zagranicę, winni posiadać paszporty cudzoziemskie, zaopatrzone w wizę wyjazdową, uzyskaną w Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Warszawie. Cudzoziemcy nieposiadający paszportów cudzoziemskich, mogą takowe uzyskać we właściwych przedstawicielstwach państw obcych w Polsce jak: Ambasady, Poselstwa i Konsulaty.

Za Wojewodę:

(—) Dr Małodobry, wz. Naczelnika Wydziału.

143

URZĄD WOJEWÓDZKI ŚLĄSKO-DĄBROWSKI
Wydział Społeczno-Polityczny

Nr SP. I 45/17 Katowice, dnia 1 marca 1945 r.
Ob. Starosta Powiatowy i Grodzki (wszyscy).

Dot.: nabycie obywatelstwa polskiego przez służbę wojskową polską.

Wobec podań wnoszonych przez obywateli sowieckich narodowości polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego z tytułu służby w armii polskiej, Urząd Wojewódzki Śląsko-Dąbrowski zgodnie z wyjaśnieniem Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 11 lutego

1946 r. L. dz. IV. AA. 429/46 podaje do wiadomości co następuje:

W związku z art. 8 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. nr 25 poz. 200) p. 5 art. 4 ustawy z 20 I. 1920 r. o obywatelstwie (Dz. U. R. P. nr 7, poz. 44) przestał obowiązywać, tak, że przez przyjęcie do służby wojskowej w Państwie Polskim, obywatelstwa polskiego nie nabywa się.

Jeżeli chodzi o obywateli sowieckich narodowości polskiej, którzy pełnią służbę wojskową w Armii polskiej, to jakkolwiek przez sam fakt służby wojskowej, obywatelstwa polskiego nie nabyli, należy im **po zdemobilizowaniu** nabycie tego obywatelstwa z art. 3 przez uznanie ułatwiać.

Od żołnierzy takich, którzy znajdują się na terytorium polskim, nie jest wymagane składanie podań o uwolnieniu ich od obywatelstwa sowieckiego.

Powyższe obejmuje tych żołnierzy, którzy uprzednio posiadali obywatelstwo polskie, jak również i tych, którzy obywatelstwa polskiego nie posiadali, ale swoim udziałem w wojnie przyczynili się do uwolnienia Polski od okupanta a to stosownie do dekretów Prezydium Rady Najwyższej Z. S. R. R. z 22. VI. i 17. VII. 1944 r.

Z powyższego wynika, że osoby narodowości polskiej, mają prawo do pozostania w Polsce i automatycznie tracą one obywatelstwo sowieckie.

Natomiast oficerowie sowieccy, odkomenderowani do Wojska Polskiego przez Kmisariat Obrony Z. S. R. R. jako instruktorzy, mogą być w każdym czasie odwołani przez Komisariat Obrony z powrotem do swych macierzystych jednostek, celem dalszego pełnienia służby w Armii Czerwonej, względnie w wypadku zdemobilizowania do Z. S. R. R. jako do swego ojczystego kraju.

Za Wojewodę:

(—) Dr Małodobry, wz. Naczelnika Wydziału.

144

OBWIESZCZENIE.

Izba Skarbowa wzywa właścicieli zakładów handlowych i przemysłowych oraz wykonywujących zajęcia zawodowe o celach zarobkowych w okręgu Izby Skarbowej do wykupienia kart rejestracyjnych na 1946 rok.

Karty rejestracyjne powinny być wykupione najpóźniej do dnia 31 stycznia 1946 r.

Karty rejestracyjne wydawane są poczynając od dnia 16 stycznia 1946 roku we właściwych kasach urzędów skarbowych (rewizyjnych) od godz. 9-ej do 13-ej codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt, na podstawie należycie wypełnionych zgłoszeń.

Ceny kart rejestracyjnych na rok 1946 wynoszą:

Oznaczenie zakładów, przedsiębiorstw i zajęć	W miastach ponad 100.000 mieszkańców	W miastach do 100.000 mieszkańców	W gminach wiejskich
	r o c z n i e z ł o t y c h		
1. Zakłady handlowe i usługowe:			
a) o obrocie rocznym do 1.000.000 zł	600	300	150
b) o obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł	1 500	1 000	500
2. Przedsiębiorstwa handlu:			
a) rozwożnego i jarmarcznego	300	300	300
b) obrotowego	100	100	100
3. Zakłady przemysłowe, rzemieślnicze i górnicze oraz przedsiębiorstwa wyrebu lasu:			
a) o obrocie rocznym do 1.000.000 zł	300	150	100
b) o obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł	1 500	1 500	1 500
4. Składy	100	100	100
5. Zajęcia zawodowe:			
a) pośrednicy giełdowi (maklerzy), handlowi, ekspedytorzy między innymi stowi (nieposiadający taboru) i celni	500	500	500
b) pomocnicy podróżujący, inspektorzy i agenci zakładów ubezpieczeń, przedsiębiorstw przewozowych, komunikacyjnych i instytucji kredytowych	200	200	200
c) lekarze, lekarze weterynarii, lekarze dentyści i technicy dentyści, felzerzy, położne, pielęgniarki dyplomowane, adwokaci, notariusze, obrońcy sądowi, inżynierowie oraz technicy	300	200	100
6. Wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady oraz zajęcia zawodowe i zatrudnienia o celach zarobkowych:			
a) o obrocie rocznym do 1.000.000 zł	200	150	100
b) o obrocie rocznym ponad 1.000.000 zł	1 500	1 000	500

Blankiety zgłoszeń otrzymać można bezpłatnie w urzędach skarbowych (rewizyjnych). W razie wątpliwości wszelkich wskazówek i wyjaśnień co do ceny karty rejestracyjnej, odpowiedniej dla danego zakładu lub zajęcia, udzielają właściwe urzędy skarbowe (rewizyjne).

Podatnicy ponoszą całkowitą odpowiedzialność za wykupienie niewłaściwej karty rejestracyjnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Izba Skarbowa wzywa zainteresowanych do bezwzględnego wykupienia kart rejestracyjnych i nieodkładania wykupu na tydzień ostatni, a to celem uniknięcia natłoku w kasach, urzędów skarbowych, skutkiem czego powstać może nawet niemożność wykupienia kart rejestracyjnych w wyznaczonym terminie, który w żadnym razie nie będzie przedłużony.

Winni prowadzenia przedsiębiorstw po dniu 31 stycznia 1946 r. bez kart rejestracyjnych lub na podstawie nieodpowiednich kart rejestracyjnych ulegną karze grzywny.

Wymierzenie kary grzywny nie zwalnia od obowiązku nabycia właściwej karty rejestracyjnej.

Ponadto prowadzenie zakładu lub wykonywanie zajęcia oraz utrzymywania składu może być zabronione.

IZBA SKARBOWA

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

KOMUNIKAT

Nowy Znaczek pocztowy z okazji jubileuszu 10-lecia Związku Dąbrowszczaków.

Z okazji zbliżającego się jubileuszu 10-ciolecia Związku „Dąbrowszczaków“, byłych ochotników Armii Republikańskiej w Hiszpanii, Ministerstwo Poczty i Telegrafów wypuściło artystycznie wykonany znaczek pocztowy poświęcony pamięci bohaterskich walk Polskiej Brygady im. Jarosława Dąbrowskiego w latach 1936—1939. Cena znaczka 3 + 5 zł.

Przetarg

Wyższe Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach, rozpisuje niniejszym przetarg publiczny na wykonanie i dostarczenie następujących przedmiotów urządzenia szkolnego:

około 1.000 krzesel oraz
około 500 stolików

wedle wzoru, który można obejrzeć w lokalu Studium.

Oferty w kopertach zalakowanych z napisem: Przetarg na wykonanie i dostawę urządzenia, kierować należy do Dyrekcji Wyższego Studium Nauk Społeczno-Gospodarczych w Katowicach ul. Wojewódzka 68, Krasieńskiego 3 do dnia 15. kwietnia 1946 r. o godz. 12.

Otwarcie i rozpatrzenie ofert nastąpi w dniu 17 kwietnia 1946 r., o godzinie 12 w gmachu Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych, Katowice, Krasieńskiego 3, pokój 118.

W ofercie podać należy cenę jednostkową oddzielnie na każdy przedmiot. Bliższych informacji dotyczących powyższego przetargu udziela się w Wyższym Studium pokój 118, tel. 354-69.

ZGUBIONE DOKUMENTY.

Unieważnia się zgubione dokumenty samochodu marki „Frano“ Nr C. 650-42, wystawione przez Wojewódzki Urząd Samochodowy Katowice na Wojewódzki Zarząd Związku Młodych Katowice. 315

Unieważnia się skradzione prawo jazdy, wystawione przez Wojewódzki Urząd Samochodowy Katowice na nazwisko Popławski Tadeusz, Bytom, Prusa 30. 307

Unieważnia się zgubioną kartę rejestracyjną na samochód ciężarowy marki „Skoda“ nr C 70468 wystawioną na Polski Czerwonny Krzyż Sosnowiec, prawo jazdy wystawione przez Wojewódzki Urząd Samochodowy Kraków na nazwisko — Rodzaj Stefan, Sosnowiec, Bieruta 23 m. 8. 311

Unieważnia się tymczasowy dowód tożsamości konia nr 218, wystawiony przez Zarząd Gminny w Ogrodzonej powiat Cieszyń z dnia 19 lipca 1945 r. i zagubiony w lipcu 1945 r. Dowód tożsamości wystawiony na nazwisko: Zmety Ewa, Ogrodzona, pow. Cieszyń nr 46. 312

Unieważnia się skradzione prawo jazdy wystawione przez Urząd Wojewódzki Katowice. Deklarację Wierności oraz inne dokumenty na nazwisko Musiał Mieczysław zamieszkały w Dobieszowicach. 313

Unieważnia się skradzione prawo jazdy wydane przez Urząd Drogowy Katowice, kartę ewakuacyjną wydaną przez P. U. R. Drohobycz, zaświadczenie pracy wystawione przez Mleczarnię „Społem“ w Bytomiu, oraz zaświadczenie rejestracji R. K. U. Gliwice, na nazwisko Nabywaniec Zdzisław, Bytom, Karola Miarki 38. 314

Unieważniam zagubioną książkę wojskowo-lekarsko-inwalidzką, orzeczenie komisji wojskowo-lekarskiej, legitymację P. P. S. i odcisk palca na nazwisko Koczur Łukasz, Gorzów, powiat Chrzanów. 316

Unieważnia się karty ewakuacyjne wystawione przez Państwowy Urząd Repatriacyjny w Brodach na nazwisko Erna i Berta Lendgewürtz. 317

Unieważnia się zgubione zaświadczenie rejestracyjne wystawione przez Rejonową Komendę Uzupelnień Żywiec na nazwisko Barczycki Władysław, Lachowice Nr. 198, pow. Żywiec. 322

Unieważnia się skradzione prawo jazdy wystawione przez Wojewódzki Urząd Samochodowy Katowice na nazwisko Radoszewski Zbigniew, zamieszkały Zgorzelec, ul. Moniuszki 39. 320

Unieważnia się zgubione zaświadczenie rejestracyjne na samochód półciężarowy „Opel“ Nr. Pr. 6559, wystawione przez Wojewódzki Urząd Samochodowy Katowice na Spółdz „Społem“, Katowice, Sokolska 8. 319

Lasek Władysław zamieszkały Nysa, Górna Wieś, ul. Popławskiego 23, unieważnia zagubione dokumenty osobiste: 1) kartę rozpoznawczą b. Gen. Gub. Nr. 642/2 wystawioną przez gminę Lanckorona (Landskron), 2) Dowód zameldowania oraz tymczasowy przydział domu przez Państwowy Urząd Repatriacyjny Nysa pod powyższym adresem, 3) metrykę urodzenia wystawioną przez Urząd parafialny Stryżów, 4) świadectwo ukończenia 5 klas Państwowego Gimnazjum w Wadowicach, 5) legitymację ambulanserską Nr. 10/45 wydaną przez Obwodowy Urząd Poczty Nysa, 7) świadectwo złożonego dnia 28. X. 1938 r. egzaminu na kierownika Agencji Pocztovej w D. O. P. i T. Kraków, 8) nominację na Kierownika Agencji Pocztovej Sosnowiec 5 (Pismo D. O. P. i T. Kraków Nr. SO. 720 z dnia 25. VII. 1939), 9) zaświadczenie rejestracyjne Rejonowej Komendy Uzupelnień Wadowice Nr. 8402 z dnia 19. III. 1945. 327

RED. I ADMIN.: Urz. Woj. Śl.-D., ul. Jagiellońska 25 I. p. red.-pok. 244, tel. 444 i 452, adm.-pok. 242, tel. 356. ZA REDAKCJĘ: Dr. Piotr Batowski.

PRENUMERATA: Roczna 360,— zł, półroczna 180,— zł, kwartalna 90,— zł. Prenumerata powinna być opłacana najpóźniej na 2 tygodnie przed rozpoczęciem każdego kwartału. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów Śląsko-Dąbrowskiego Dziennika Wojewódzkiego należy wnieść do właściwych urzędów pocztowych lub Administracji niezwłocznie po otrzymaniu następnego numeru; późniejsze reklamacje będą uwzględniane tylko po uiszczeniu ceny reklamowanego numeru. Cena numeru pojedynczego jest zależna od objętości numeru.

CENY OGŁOSZEŃ: Za 1 mm szpalty redakcyjnej szerok. 82 mm 4,— zł, druk borgis lub petyt. Tabelaeryczne i cyfrowe za 1 mm szpalty 50% więcej. O zagubionych dokumentach za wyraz 2 zł, najmniejsze ogłoszenie w tym dziale 20 zł. Ogłoszenia drukuje się po uiszczeniu całkowitej należności przy zamówieniu. Za terminowy druk ogłoszeń wydawnictwo nie odpowiada. Rekopisów nie zwraca się.

Wszelkie należności z tytułu prenumeraty i opłat za ogłoszenia uiszczać należy wyłącznie za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności Oddział w Katowicach na konto czekowe Nr III-4121. Do inkasa należności nikt nie jest upoważniony. Cena 12,— zł.

Tłoczono w Drukarni Państwowej Nr 1. (dawn. Drukarnia Urzędu Wojew. Śląsko-Dąbrowskiego). Katowice, Francuska 33, w podw., tel. 327-54 R 1692